

GANDRIUKAS

Utenos vaikų lopšelis-darželis "Gandrelis"
2013 m. ŽIEMA

PATARLĖS IR MĪSLĖS APIE ŽIEMĄ

- NEI VIENA ŽIEMA NESITĖSIA AMŽINAI, O PO JOS VISADA ATEINA PAVASARIS.
- KAI ŽMONĖS LAIMINGI, JIEMS NESVARBU AR DABAR VASARA AR ŽIEMA.
- BĖDOS SUARTINA ŽMONES IR TAIP GIMSTA GROŽIS IR HARMONIJA ŽMONIŲ SANTYKIUOSE, LYGIAI KAIP ŽIEMA NUPIEŠIA ŠALČIO GĖLES ANT LANGŲ, KURIOS IŠNYKSTA ŠILUMAI ATĖJUS.
- JUOKAS - TAI SAULĖ; JIS IŠVEJA ŽIEMĄ IŠ ŽMOGAUS GYMIO.
- NEI VIENA ŽIEMA NESITĖSIA AMŽINAI, O PO JOS VISADA ATEINA PAVASARIS.
- JEI MES NETURĖTUME ŽIEMOS, PAVASARIS NEBŪTŲ TOKS MALONUS: JEI KARTAIS NEJAUSTUME NEPRITEKLIUS SKONIO, KLESTĖJIMAS NEBŪTŲ TOKS LAUKIAMAS.
- RŪGŠTŲ OBUOLĮ VASARĄ KOJA PASPIRĖ, O ŽIEMĄ RANKA PAIMI.KĄ VASARĄ KOJA PASPIRSI, TĄ ŽIEMĄ Į BURNĄ PAIMSI
- JEI VASARĄ SAUSOM KOJOM VAIKŠČIOSI, ŽIEMĄ SAUSU LIEŽUVIŲ GYVENSİ
- NELAUK ŽIEMĄ LIETAUS, VASARĄ SNIEGO
- KAS IŠLAIKO ŽIEMĄ PRIE PEČIUKO, TAS PAVASARĮ TURĖS PIEMENIUKĄ
- NEKOKIA GEGUTĖ, KAD ŽIEMĄ KUKUOJA
- AŠ TUOJ TAU PARODYSIU KUR VĖŽIAI ŽIEMOJA: ŽIEMA ŽIEMA BĖK IŠ KIEMO!
„ANČIUKŲ“ GR. AUKLĖTOJOS

„VYTURIUKŲ“ GR. VAIKUČIAI GAVO „LAIŠKUTĮ“ IŠ PAUKŠTELIŲ. TEN BUVO PARAŠYTA, KAD ŽIEMĄ LINKSMA IR GERA NEVISIEMS...PAUKŠTELIAMS LABAI SUNKU SUSIRASTI MAISTO, DAŽNAI TENKA BADĄ KĖŠTI, NES LAUKUS, KELIUS APDENGIA SNIEGAS. PAUKŠTELIAI „PRAŠO“ JŲ NEPAMIRŠTI. PARINKTI TRUPINĖLIŲ IR JIEMS LESIKLĖLES PABARSTYTŲ. SUNERIMO „VYTURIUKŲ“ GR. VAIKUČIAI-REIKIA PADĖTI PAUKŠTELIAMS. KARTU SU AUKLĖTOJA ĖMĖSI DARBO, IR NETRUKUS JAU BUVO PADARYTOS LESYKLĖLĖS Į JAS PABERTA KRUOPŲ, TRUPINĖLIŲ. LESYKLĖLES PAKABINOME ANT

KRŪMO, KURIS AUGA UŽ GRUPĖS LANGO. PASIŽADĖJOME STEBĖTI, KAD TEN NIEKADA NETRŪKTŲ MAISTO PAUKŠTELIAMS. DŽIAUGIAMĖS PADARĖ GERĄ DARBĄ. LABAI LAUKSIME ATSKRENDANČIŲ PAUKŠTELIŲ. SMAGU JAIS, BEJĖGIAIS, PASIRŪPINTI.

„VYTURIUKŲ“ GR. AUKLĖTOJA VILMA

SNAIGIŲ ŠOKIS

SNAIGE SNAIGELE ,DANGAUS GĖLELE
KUR TU KELIAUSI ŠIĄ ŽIEMELE?
SNAIGIŲ ŠOKI ŠOKSI ŠIANDIENĄ,
KAD ŽEMELĖ BŪTŲ BALTA, BALTA.
TU ŠOKI , SNAIGE, IR NESUSTOJI.

SNIEGELĮ VALGYT VAIKUČIUS VYLIOJI.
SMALSIAI DAIRAIŠI ANT MANO DELNIUKO
PUOŠI KEPURES MERGAIČIŲ IR BERNIUKŲ.

SNAIGĖS NAMELIS YRA DEBESĖLIS
SKRENDA Į ŽEMĘ KAIP PIENĖS PŪKELIS
SU SESĖM SNAIGĖM ŠOKA RATU
O AŠ DŽIAUGIUOSI ,OI KAIP SMAGU.

“ŽVIRBLIUKŲ” GRUPĖS VAIKAI, PADEDANT
GRUPĖS AUKLĖTOJAI REGINAI

BENDRAS
“VYTURIUKŲ”
GRUPĖS
VAIKUČIŲ
DARBELIS

ŽIEMĄ TRUMPIAUSIOS IR ŠALČIAUSIOS DIENOS. DAŽNAI SNINGA, O UPES IR EŽERUS UŽDENGIA LEDAS. VISIEMS VAIKAMS DIDELIS DŽIAUGSMAS PALAKSTYTI LAUKE PO SNIEGĄ, VAŽIUOTI ROGUTĖMIS. „VIŠČIUKŲ“ GRUPĖS VAIKAI NORS IR NEDAŽNAI IŠEINA Į LAUKĄ, BET VISADA GRĮŽTA PUKIOS NUOTAIKOS, PABRAIDĘ PO PUSNIS. KAI SNIEGAS LIMPA, VAIKAI LIPDO SNIEGO BESMEGENIUS. VISI DRAUGIŠKAI LIPDĖ KIEMELYJE SNIEGO RUTULIUKUS, KŪRĖ LABIRINTĄ. GRUPĖJE VAIKUČIAI PIEŠĖ BESMEGENIUS, VISI DŽIAUGĖSI PAVYKUSDIAIS PIEŠINUKAIS, RODĖ JUOS TĖVELIAMS IR KALBINO KARTU LAUKE SULIPDYTI SNIEGO BESMEGENIUS. ŠOKDAMI, DAINUODAMI, VARTYDAMI KNYGELES, ŽAISDAMI, SPORTUODAMI VAIKUČIAI LAUKIA KOL PASIBAIGS ŠALTA ŽIEMA. TODĖL IR PER UŽGAVĖNIŲ ŠVENTĘ NORS IR MAŽI, BET GARSIAI ŠAUKĖ „ŽIEMA, ŽIEMA, BĖK IŠ KIEMO!“

“VIŠČIUKŲ” GR. AUKLĖTOJOS ZITA IR JUDITA

SNIEGAS UŽKLOJO ŽEMĘ BALTA SNIEGO SKRAISTE, O LEDAS SUKAUSTĖ EŽERUS IR UPES. Į ŽEMĘ ATĖJO ŽIEMA. GAMTOJE TYLU IR RAMU. ŽVĖRELIAI IEŠKO UŽUOVĖJOS PO KRŪMAIS AR SKAROTOM EGLĖM, PAUKŠTELIAI PATRAUKĖ ARČIAU NAMŲ, TIKĖDAMIESI RASTI LESYKLĖLĖSE MAISTO, KAD GALĖTŲ PASISTIPRINTI IR SĖKMINGAI SULAUKTI PAVASARIO.

VAIKAMS ŽIEMA PATEIKĖ DAUG DŽIUGIŲ PRAMOGŲ, BEI GRAŽIŲ ŠVENČIŲ. Į SVEČIUS ATĖJO ILGAI LAUKTAS KALĖDŲ SENELIS SU PILNU MAIŠU DOVANŲ. AUKLĖTOJOS PASIVERTĖ ĮVAIRIAIS PERSONAŽAIS PARODĖ NUOSTABIĄ KALĖDINĘ PASAKĄ. UŽ TAI JOMS VAIKUČIAI PADOVANOJO DAUG DŽIUGIŲ EMOCIJŲ, ŠYPSENŲ, APLODISMENTŲ. GAMTA ŠIEMET NEPAŠYKŠTĖJO SNIEGO. TODĖL GALIMA PASIVAŽINĖTI ROGUTĖMIS, NULIPDYTI NE VIENĄ SENĮ BESMEGENĮ SU MORKINE NORIMI AR PASISTATYTI SNIEGO

PILĮ, TVIRTOVĖ, KUR GALIMA PASISLĖPTI NUO SNIEGO GNIUŽČIŲ. IŠ SNIEGO KAMUOLIŲ VAIKAI DARĖ LABIRINTĄ IR VAŽINĖJO JUO TRAUKINUKU, SVEIKINDAMI SUDĖTINGUS POSŪKIUS. ARTINASI DAR VIENA DAUG ŠVENČIŲ ŽADANTI SAVAITĖ. TAI BLYNŲ IR ŠIRDELIŲ DIENOS, BEI LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMO DIENA. MES ŠVENČIAME VISAS IR RIMTAS IR ŠĖLIONES. ŽIEMA TIKRAI GERAS METŲ LAIKAS, REIKIA TIK TINKAMŲ DRABUŽIŲ IR NEPAMIRŠTI SU SAVIMI TURĖTI GERĄ NUOTAIKĄ.

“KREGŽDŽIUKŲ” GR. AUKLĖTOJOS VANDA IR VIOLETA

TEN...BALTAM PUSNYNŲ ŽVILGSNY
TŪKSTANČIAI SAULUČIŲ MIRGA.
BALTA ŽIRGAS-VĖJO MIRKSNIS
SEKA PASAKĄ MAN ILGĄ.

SEKA PASAKĄ MAN BALTA-
ŽEMĖN ŽIEMĄ, SAKO, ŠALTA
BET GERA VAIKŲ ŠIRDIS
JĄ SUŠILDYS LYG UGNIS.

ŽIEMA, ŽIEMUŽĖ...KIEK DAUG SVAJONIŲ PILDOSI ŽIEMĄ... „ŠARKIUKŲ“ GRUPĖS VAIKUČIAI KARTU SU AUKLĖTOJOMIS LABAI DŽIAUGIASI ŽIEMOS POKŠTAIS IR IŠDAIGOMIS. SMAGU STEBĖTI APSNIGTUS MEDŽIUS, MEDŽIŲ ŠAKAS, O PO TO NUPIEŠTI ANT POPIERIAUS LAPO. SMAGU KARTU STEBĖTI, KAIP ATSKRENDA PAUKŠČIUKAI, O PO TO PRISIMINTI, KAD IR JIEMS ŠALTA...TODĖL STENGIAMĖS VISI PABERTI JIEMS TRUPINĖLIŲ. DAUG LAIKO PRALEIDŽIAME LAUKE ČIUOŽINĖDAMI SU ROGUTĖMIS. GERA, KAI ROGUTĖMIS GALI PATRAUKTI DRAUGAS, O PO TO PASIKEISTI VIETOMIS. O KAIP PUIKU RIDENTI DIDŽIULIUS SNIEGO KAMUOLIUS, O PASKUI ANT JŲ UŽLIPTI. ŠTAI KOKIE MES JAU DIDELI! ŠTAI KOKIE MES JAU DIDELI! VISIEMS LINKIME NAUJŲ ŽIEMOS ĮSPŪDŽIŲ IR GEROS NUOTAIKOS!

„ŠARKIUKŲ“ GR. AUKLĖTOJOS REGINA IR DANGUOLĖ

„ŠARKIUKŲ“ GR. GODA

„ŠARKIUKŲ“ GR. OSKARAS

„ŠARKIUKŲ“ GR. DILONAS

NETRADICINĖS ŽIEMOS ŠVENTĖS

ŽIEMOS SAULĖGRĮŽA ARBA ELNIO DEVYNIARAGIO ŠVENTĖ. GRUODŽIO 22 – AJĄ BŪNA TRUMPIAUSIA METŲ DIENA IR ILGIAUSIA NAKTIS. TAI SIMBOLINIO LAIKO ATGIMIMO PRADŽIA, NES GAMTOJE TAMSU, TIKRIEJI ŠALČIAI DAŽNAI DAR NEPRASIDĖJĘ. SENOLIAI SAKYDAVO: „IKI KALĖDŲ ŽVIRBLIAI PASTOGĖJE TUPI GALVOMIS Į STOGO PUSĘ, PO JŲ APSISUKA“. NUO ŽILOS SENOVĖS LIETUVIAI GARBINO ELNIĄ. ELNIAS – MĖNULIO SIMBOLIS. NUO PRIEŠPILNIO IKI PILNATIES – 9 PAROS, TODĖL JIS IR VADINAMAS DEVYNIARAGIU.

ELNIAS DEVYNIARAGIS (MĖNULIS) VASARĄ EINA ŽEMAI, TADA TRUMPA NAKTIS, ŽIEMĄ JIS LEKIA AUKŠTAI, TODĖL NAKTIS ILGA. PASAKOJAMA, KAD BALTAS ELNIAS IŠBĖGA PER SAULĖGRĮŽĄ, O ATBĖGA PER KALĖDAS. NUO GRUODŽIO 25 DIENA PRADEDA ILGĖTI – SAULĖ GRĮŽTA.

PUSIAUŽIEMIS. SAUSIO –25 OJI VADINAMA PUSIAUŽIEMIU. SAKOMA, KAD MEŠKA TĄ DIENĄ SAVO GUOLYJE ANT KITO ŠONO VERČIASI IR PRADEDA ČIULPTI KITĄ LETENĄ. PUSIAUŽIEMIO RYTĄ PRABUNDA IR IŠLENDĄ APSIDARYTI BARSUKAS. JEI ŠVIEČIA SAULĖ, JIS IŠSIGĄSTA SAVO ŠEŠĖLIO IR SPRUNKA ATGAL Į OLĄ SLĖPTIS, GULASI ANT TO PATIES NUGULĖTO ŠONO, NES SNIEGAS GREITAI SUSMEGS, BUS ANKSTYVAS PAVASARIS. JEI DIENA APSINIAUKUSI, BARSUKAS NEMATO SAVO ŠEŠĖLIO, TODĖL ILGOKAI PASIVAIKŠTO IR SUGRĮŽĖS KIETAI ĮMINGA ANT KITO ŠONO – VADINASI, PAVASARIO TEKS ILGAI LAUKTI.

VIEVERSIO DIENA. VIEVERSYS – VIENAS PIRMŪJŲ PAUKŠČIŲ, PAVASARĮ SUGRĮŽTANČIŲ Į LIETUVĄ IŠ ŠILTŪJŲ KRAŠTŲ. JIS LAIKOMAS PAVASARIO PRANAŠU. PARSKRIDĖS VIEVERSYS IMA GIEDOTI SAVO KUKLIĄ GIESMELĘ: „ČIBUR VYBUR PAVASARIS, IŠLEIDO TĖVELIS NELESINĖS, SU DYKU GURKLIU, SU PLIKU PILVU“. TAIP JIS SKELBIA PAVASARĮ. TAI DIENA, KAI ARIMUOSE SAULEI GIEDANTIS VIEVERSĖLIS PEMPĖ, GANDRĄ IR TETERVINĄ ŽIBUOKLIAUTI KVIEČIA. ŽMONĖS BUVO ĮSITIKINĖ, KAD VIEVERSIO DIENĄ NĖ PAUKŠČIAI LIZDŲ NESUKA, NES TAI YRA DIDELĖ ŠVENTĖ VISIEMS. BUVO LAIKOMASI ĮVAIRIAUSIŲ DRAUDIMŲ. VIEVERSYS VADINAMAS LIETUVIŲ ARTOJŲ DRAUGU IR NUOLATINIŲ JŲ PALYDOVU. SENOLIAI PASTEBĖJO, KAD JEI VIEVERSYS PARLEKIA PRIEŠ VASARIO 24 D., TAI DAR ILGOKAI BUS ŠALTA. JEI VIEVERSYS PARSKRENDA PO VASARIO 24 D., PAVASARIS BUS ANKSTYVAS.

„ZYLIUKŲ“ GRUPĖS AUKLĖTOJA LORETA

BALTI LAUKAI.

MEDA-LABIAUSIAI PATINKA LIPDYTI BESMEGENĮ IR ČIUOŽTI ANT LEDO, GRAŽIOS SNAIGĖS KRINTA IŠ DANGAUS.

TITAS- ŽIEMĄ LABAI PATINKA KALĖDOS IR GAUTI GRAŽIŲ DOVANŲ. LABAI GRAŽU NAKTĮ KAI ŠVIEČIA MĖNULIS IR BLIZGA SNIEGAS.

URTĖ- LABAI GRAŽU SNIEGAS, SMAGU VAŽINĖTIS ROGUTĖMIS. BROLIS TURI PAČIŪŽAS BET AŠ DAR NEMOKU ČIUOŽTI.

MARTYNA- ŽIEMĄ SU BROLIU PIPDOM BESMEGENĮ, MUMS PADEDA IR MAMA.

AUKLĖTOJA NIJOLĖ- GRAŽIAUSIA MAN ŽIEMĄ APŠERKŠNIJĄ MEDŽIAI, KAI DIENA IR NAKTIS, KAIP IŠ KALĖDINIO ATVIRUKO. DAR PATINKA IR KAD LAUKE SIAUČIOJA PŪGA, SĖDI PRIE LANGO IR GERI KARTŠTĄ ARBATĄ SU AVIEČIŲ ARBATA IR AVIEČIŲ LAPAIS PRIMENA VASARĄ. TADA PAJUNTI KAIP GERA TURĖTI NAMUS.

PRIEŠMOKYKLINUKŲ „PELĖDŽIUKŲ“ MINTYS APIE ŽIEMĄ

PAULINA-LABAI PATINKA ČIUOŽTI ANT LEDO, DAR PATINKA PER KALĖDAS PUOŠTI EGLUTĘ IR LAUKTI DOVANŲ, BŪTI LAUKE IR MĖTYTIS SNIEGU.

NEDAS- ŽIEMĄ MAN PATINKA VAŽINĖTIS ROGĖMIS, GALIMA PAŽAISTI GNIŪŽČIŲ KARĄ, PADARYTI BESMEGENIŲ. DAR LABAI GRAŽU KAIME APSNIGTI

UŽGAVĖNĖS – IŠSKIRTINĖ METŲ DIENA, ŽIEMOS PALYDŲ ŠVENTĖ. NUO SENO JOS ŠVENČIAMOS TRIUKŠMINGAI, LINKSMAI, NES TIKĖTA, KAD JEI GAVĖNIA BUS SUTIKTA SOČIAI IR GERAI PASILINKSMINUS, TAI IR VASARĄ NIEKO NESTIGS. PO PUSIAUDIENIO BUVO NEVALIA SĖDĖTI NAMUOSE IR DIRBTI KAI

KURIUOS DARBUS. PER UŽGAVĖNĖS REIKIA DAUG VALGYTI, KAD DUONA VISUS METUS BŪTŲ SKALSI. STENGDAVOSI VALGYTI 12 KARTŲ, JOG SOTŪS BŪTŲ VISI 12 METŲ MĖNESIŲ. POPULIARIAUSI VALGIAI – BLYNAI, ŠIUPINIAI, VIRTA MĖSA, DEŠROS, VĖDARAI...

UŽGAVĖNĖS NEĮSIVAIZDUOJAMOS BE KAUKĖTŲ PERSIRENGĖLIŲ VAIKŠTYNIŲ, ŠĖLIOJIMO, DAINŲ, MUZIKOS, ŠOKIŲ, JUOKŲ. PERSIRENGĖLIŲ BŪRYJE BŪDAVO „ŽYDŲ“, „ČIGONŲ“, „GYDYTOJŲ“, „VENGRŲ“, „MEŠKA“, „GERVĖ“, „GILTINĖ“ IR KT. PER UŽGAVĖNĖS

VEŽIODAVO MORE, KURIA VAKARE SUDEGINDAVO. VYKDAVO KANAPINIO (SAULĖS SPINDULIO) IR LAŠININIO (ŽIEMOS) KOVA, KURIA VISADA LAIMI KANAPINIS. BAIŠŪS TRIUKŠMINGAI GROJANTYS IR DAINUOJANTYS PERSIRENGĖLIAI KAIP ĮMANYDAMI VEJA IŠ KIEMO ŽIEMĄ IR KVICIA PAVASARĮ. ŠIAS METAI ŽIEMĄ VARĖME VASARIO 12 DIENĄ. „ZYLIUKŲ“ GRUPĖS VAIKUČIAI TIKRI DRĄSUOLIAI. NEBIJOJO PERSIRENGĖLIŲ, O IR PATYS IŠDRISO PASIPUOŠTI RAGIUKAIS BEI AKTYVIAI DALYVAUTI ŠVENTĖJE.

„ZYLIUKŲ“ GRUPĖS AUKLĖTOJA LORETA

„VARNIUKŲ“ GRUPĖS VAIKAI LABAI NORĖJO Į GRUPĖ PARSINEŠTI BESMEGENĮ. TAIP IR PADARĖME, TIK GAILA, KAD JIS GRUPĖJE SUŠILO, „PAVARGO“. PO MIEGO VAIKAI VIETOJ BESMEGENIO RADO INDELYJE TIK VANDENĖLĮ. ĮSITIKINOME, KAD IŠTIRPĖS SNIEGAS PAVIRSTA VANDENIU. BESMEGENIO VANDENĖLĮ NUDAŽĖME, SUPILSTĖME Į INDELIUS IR IŠNEŠĖME Į LAUKĄ. TĄ DIENĄ BUVO LABAI ŠALTA. OI, KAIP

LAUKĖME KĄ RASIME KITĄ RYTĄ. NEBUVO INDELIUOSE NEI SNIEGO, NEI BESMEGENIO, BET PARSINEŠĖME LABAI GRAŽIUS LEDINUKUS. JAIS PAPUOŠĖME EGLĘ DARŽELIO KIEME. „VARNIUKŲ“ GR. AUKLĖTOJA NIJOLĖ

KAI ŽIEMA ŽOLĘ UŽKLOJO BALTU RŪBU, KAI VAIKAI IŠKLAUSĖ

PASAKOJIMUS IR PASAKAS APIE ŽIEMOS GROŽĮ IR IŠDAIGAS, PASIVAIKŠČIOJIMAI LAUKE TAPO ĮDOMESNI IR DAUGIAU PAMOKANTYS. „GENIUKŲ“ GRUPĖS VAIKAI EKSPERIMENTAVO SU SNIEGU, DARĖ DELNŲ IR PĖDŲ ATSPAUDUS, LIPDĖ SNIEGO STATINIUS, ŽAIDĖ SU ROGUTĖMIS. TAČIAU NUKELIAVĖ PRIE EŽERO NUSTEBO...TARYTUM PIRMĄ KARTĄ IŠVYDO TIEK

DAUG BALTOS SPALVOS, APŠARMOJUSIAS EGLIŲ ŠAKAS, PRAEIVIŲ IŠMINTŲ TAKELIŲ VINGIUS. AKYĖSE SPINDĖJO NUOSTABA, SUSIŽAVĖJIMAS IR VAIKIŠKI ŠŪKSNIAI: „GRAŽU! BALTUMYNAS! GAL ČIA ŽEMĖLAPIS?“ TAIP VYKO INTEGRUOTA VEIKLA, SUTEIKIANTI NE TIK ŽINIŲ, BET IR UGDANTI GROŽIO SUPRATIMĄ BEI VERTINIMĄ. GROŽĖKIMĖS ŽIEMA KARTU. AUKLĖTOJA EGLĖ SRIUBIENĖ

LAIKRAŠTUKĄ MAKETAVO: RENATA PELAKAUSKAITĖ, REGINA NALIVAIKIENĖ, VILMA ČEKIENĖ

